herpy

KAMELEONY

Cameroon Two-horned Mountain Chameleon

Trioceros montium

Trioceros montium to średniej wielkości, zielony kameleon z gór Kamerunu. Samiec ma na pysku dwa długie rogi, wysoki grzebień grzbietowy i żagiel na ogonie, natomiast samica jest bezroga. Gatunek jest jajorodny i wymaga bardzo wysokiej wilgotności powietrza oraz spokojnego, gęsto obsadzonego roślinami terrarium. Rzadko spotyka się go w hodowli i najlepiej sprawdzi się u doświadczonego hodowcy.

Rodzina: Chamaeleonidae Dawna nazwa: *Chamaeleo montium; Chamaeleo monticum*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**20-25 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**4-6 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i las górski**
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**60 × 60 × 90 cm** D × S × W dla 1 dorosłego osobnika
Temperatura w dzień	**22-25 °C**
Miejsce wygrzewania	**29-32 °C**
Temperatura w nocy	**15-20 °C**
Wilgotność	**80-100%**
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Dojrzałość płciowa	**6 miesięcy**
Wielkość zniesienia	**5-25 jaj**
Zniesienia w roku	**2-3**
Inkubacja	**140-160 dni** przy 22-25 °C

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
Załącznik unijny	**Załącznik B**
IUCN	**Bliski zagrożenia (NT)**

O gatunku

Trioceros montium to średniej wielkości, nadrzewny kameleon. Samiec osiąga do 25 cm długości całkowitej, łącznie z ogonem, a samica do około 20 cm. Samiec ma dwa długie rogi skierowane prosto do przodu z pyska, wysoki, falisty grzebień grzbietowy i jeszcze wyższy żagiel na ogonie. Samica zamiast rogów ma jedynie małe, stożkowate łuski i nie ma żagla na ogonie.

Kolor podstawowy waha się od jaskrawej do ciemnej leśnej zieleni lub niebieskawego. Duże, płytkowate łuski na ciele mogą być pomarańczowe, jasnozielone lub błękitne, a samiec często ma żółty, obrzeżony na niebiesko pas biegnący skośnie od grzbietu w stronę brzucha. Podczas pokazów samiec prezentuje niebieskie, limonkowe i żółte plamy na głowie i barkach. Samica nosząca jaja ciemnieje i często pokazuje czerwoną skórę między zielonymi łuskami. Barwy zmieniają się w zależności od nastroju, temperatury i stresu, a nie od otoczenia.

Nazwa naukowa oznacza „gór” i nawiązuje do występowania w górach Kamerunu. Gatunek jest mniej popularny w terrarystyce niż duże gatunki z rodzaju *Trioceros*, a danych o jego hodowli jest niewiele. Wymiary terrarium, strefa UVB i ilości pokarmu zostały więc zaczerpnięte od blisko spokrewnionych gatunków górskich.

Czytaj więcej: Światło i UVB

Występowanie i środowisko

Trioceros montium jest endemitem Kamerunu i występuje wzdłuż południowej części wulkanicznego łańcucha górskiego, od Mount Cameroon po góry Manengouba. Gatunek stwierdzono również w dystrykcie Mamfe, na Mount Kupe i w Rumpi Hills. Żyje na wysokości 600-1 250 m n.p.m., czyli raczej na niższych i środkowych zboczach gór niż na szczytach.

> **Naturalny zasięg:** Kamerun.

ŚRODOWISKO

Gatunek zamieszkuje wilgotne lasy na zboczach gór, doliny potoków oraz lasy mgliste na niskich i średnich wysokościach, gdzie opady są obfite, a chmury i mgła często zalegają w koronach drzew.

Wilgotność powietrza jest wysoka przez całą dobę, a noce są chłodniejsze od dni. Zwierzęta przebywają w gęstej roślinności i są płochliwe.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Dorosłe zwierzę potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 60 × 60 × 90 cm (długość × szerokość × wysokość). Gatunek trzyma się pojedynczo, a samce nie mogą się widzieć.

Urządź terrarium bardzo gęsto żywymi roślinami, cienkimi gałęziami i gałązkami na różnych wysokościach i zapewnij roślinom dobre oświetlenie. Zwierzęta muszą mieć możliwość całkowitego ukrycia się w liściach. Terrarium hybrydowe ze szkła i siatki zapewnia wentylację, a jednocześnie utrzymuje wilgoć, a odpływ w dnie usuwa nadmiar wody. Podłoże nie jest konieczne.

Stojące powietrze prowadzi do infekcji dróg oddechowych, dlatego powietrze musi być w ruchu, także przy wysokiej wilgotności.

TEMPERATURA

Temperatura w dzień powinna wynosić około 22-25 °C, z miejscem do wygrzewania o temperaturze 29-32 °C. Chłodniejsze terrarium z małym miejscem do wygrzewania sprawdzi się lepiej niż ciepłe.

W nocy temperatura powinna spadać do 15-20 °C, ale najwyżej o około 10 °C poniżej temperatury dziennej.

Kontroluj temperaturę dwoma termometrami umieszczonymi na przeciwległych końcach terrarium.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Bardzo wysoka wilgotność powietrza ma dla tego gatunku kluczowe znaczenie. Wilgotność powinna sięgać 100 %, a zwierzę także w dzień musi mieć stały dostęp do wody. Zamgławiaj terrarium nawilżaczem ultradźwiękowym w nocy i wczesnym rankiem, a rano i późnym popołudniem zraszaj je lub stosuj system kroplowy, tak aby zwierzę regularnie miało krople do picia.

Gatunek pije krople wody z liści, a nie z miski. Do nawilżacza używaj wody destylowanej i umieść dwa higrometry na przeciwległych końcach terrarium. Gałęzie i liście muszą co jakiś czas przesychać, aby nie pojawiała się pleśń i rany.

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest aktywny w dzień. Zapewnij 12-13 godzin światła dziennie i mocną świetlówkę T5 HO lub LED na całą szerokość terrarium. Rośliny w terrarium również potrzebują dużo światła.

UVB jest zalecane przez cały rok. Stosuj strefę Fergusona 2, czyli indeks UV najwyżej 1-3 w miejscu do wygrzewania, oraz dużo cienia. Pomocny jest miernik UV. Świetlówki UVB wymieniaj zgodnie z zaleceniami producenta.

Czytaj więcej: Ciepło i temperatura

ŻYWIENIE

T. montium jest owadożerny i dobrze poluje, przyjmując większość owadów karmowych. Podawaj świerszcze, małe szarańcze, muchy, nimfy karaczanów i inne drobne owady, przy czym ofiara nie powinna być większa niż odległość między oczami zwierzęcia. Wypuszczaj owady luzem, aby zwierzę na nie polowało; miska na pokarm nie jest zalecana.

Owady same powinny dostawać pożywny pokarm i być oprószone wapniem. Witaminy podawaj oszczędnie, bo zwłaszcza samce są wrażliwe na przedawkowanie. Młode karmi się codziennie, a dorosłe zwierzęta dostają 3-8 owadów co drugi dzień. Utrzymuj zwierzę w szczupłej kondycji i waż je co miesiąc.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek trzyma się pojedynczo. Zwierzęta są często agresywne wobec osobników własnego gatunku, a samicę należy trzymać osobno od samca, dopóki nie będzie gotowa do kopulacji.

Gatunek jest płochliwy. Jeśli podejdziesz zbyt szybko lub zbyt blisko, zwierzę często spada i ucieka, czernieje, przewraca się lub chowa w narożnikach przy dnie. To zwierzę do obserwacji, a nie do przytulania, a manipulowanie nim powinno być krótkie i rzadkie. Ciemne barwy mogą świadczyć o zimnie, stresie lub chorobie.

Zwierzęta odłowione z natury trzeba odrobaczyć. Przy właściwym leczeniu i odpowiednich warunkach gatunek może okazać się wytrzymałym kameleonem terraryjnym.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samca rozpoznaje się po dwóch rogach na pysku, wysokim grzebieniu grzbietowym, żaglu na ogonie i wyraźnych barwach, natomiast samica nie ma ani rogów, ani żagla. Samica jest mniejsza. Dojrzałość płciowa następuje po około 6 miesiącach.

GODY I KOPULACJA

Rozmnażanie bywa trudne, bo samce są często niechętne. Trzymaj samicę osobno od samca, również poza zasięgiem jego wzroku, i wprowadzaj ją do terrarium samca dopiero wtedy, gdy jest gotowa do kopulacji. Nieco chłodniejszy okres z wyższą wilgotnością może pobudzić samca. Rozdziel zwierzęta po zakończonej kopulacji lub gdy samica odrzuca samca.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Gatunek jest jajorodny. Samica nosząca jaja ciemnieje i składa je 2-3 miesiące po kopulacji. Zniesienie liczy 5-25 jaj, a w ciągu roku mogą być 2-3 zniesienia.

Samica nie jest wybredna co do miejsca składania i składa jaja gdziekolwiek, dlatego w terrarium musi mieć odpowiedni pojemnik do składania jaj z wilgotną ziemią, inaczej jaja łatwo przepadają.

INKUBACJA

Inkubacja jaj przebiega w temperaturze 22-25 °C, najlepiej około 24 °C z niewielkim spadkiem w nocy. Utrzymuj stabilną temperaturę i unikaj zarówno bardzo niskich, jak i bardzo wysokich temperatur inkubacji, bo temperatura pośrednia jest najbezpieczniejszym wyborem. Wyklucie następuje po około 21 tygodniach.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode często wykluwają się jednocześnie i mają dobry apetyt. Trzymaj je w terrarium hybrydowym w takim samym klimacie jak dorosłe, z dużą ilością liści i cienkimi gałązkami. Karm je codziennie drobnymi owadami, takimi jak muszki owocowe, małe muchy i małe świerszcze, oprószonymi wapniem. Młode rozdziela się, gdy rosną, a samce nie mogą się widzieć.

Zdrowie i częste błędy

Typowe problemy i błędy w hodowli:

- Odwodnienie przy zbyt niskiej wilgotności powietrza i zbyt małej liczbie możliwości picia.
- Pasożyty wewnętrzne u zwierząt odłowionych z natury.
- Infekcje dróg oddechowych przy stojącym powietrzu lub zbyt mokrych powierzchniach.
- Choroba metaboliczna kości (MBD) przy zbyt małej ilości UVB lub wapnia.
- Przedawkowanie witamin, zwłaszcza u samców.
- Rany i pleśń od gałęzi, które są stale mokre.
- Jaja, które przepadają lub są zatrzymywane, jeśli samica nie ma odpowiedniego miejsca do ich złożenia.

Długość życia nie jest udokumentowana; 4-6 lat to szacunek. Waż zwierzę co miesiąc. Skontaktuj się z lekarzem weterynarii doświadczonym w leczeniu gadów, jeśli zwierzę przestanie jeść, ściemnieje, będzie osowiałe lub będzie miało trudności z oddychaniem.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Typowe choroby i objawy choroby

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.